

Ερρίκο Μαλατέστα: Αναρχισμός και Οργάνωση [1]

Η οργάνωση, που δεν είναι, στο κάτω – κάτω, παρά μόνο η πρακτική της συνεργασίας και της αλληλεγγύης, αποτελεί μία φυσική κι απαραίτητη προϋπόθεση της κοινωνικής ζωής• είναι ένα αναπόφευκτο γεγονός που επιβάλλεται πάνω στον καθένα, τόσο πάνω στην ανθρώπινη κοινωνία γενικά, όσο και πάνω σε οποιαδήποτε ομάδα ανθρώπων που εργάζονται για ένα κοινό σκοπό. Αφού ο άνθρωπος ούτε επιθυμεί, ούτε μπορεί να ζήσει απομονωμένος – όντας ανίκανος ν' αναπτύξει την προσωπικότητά του και να ικανοποιήσει τις φυσικές κι ηθικές του ανάγκες έξω απ' την κοινωνία και δίχως τη συνεργασία των συνανθρώπων του - είναι αναπόφευκτο το ότι

εκείνοι οι άνθρωποι που δεν έχουν ούτε τα μέσα, ούτε μια αρκετά αναπτυγμένη κοινωνική συνείδηση που να τους επιτρέπει να συνασπίζονται ελεύθερα με εκείνους που έχουν τις ίδιες ιδέες και κοινά συμφέροντα, οργανώνονται από άλλους, που έχουν σχηματίσει γενικά μια τάξη ή μια άρχουσα ομάδα, με σκοπό να εκμεταλλευτούν την εργασία των άλλων για το προσωπικό τους συμφέρον. Κι η αιωνόβια καταπίεση των μαζών από μια μικρή προνομιούχα ομάδα υπήρξε πάντα το αποτέλεσμα της ανικανότητας των περισσότερων εργατών να συμφωνήσουν μεταξύ τους, να οργανωθούν με άλλους για την παραγωγή, για τη διασκέδαση και για τις πιθανές ανάγκες άμυνας ενάντια σ' οποιονδήποτε ήθελε ίσως να τους εκμεταλλευτεί και να τους καταπίεσει. Ο αναρχισμός υπάρχει για να θεραπεύσει αυτή την κατάσταση πραγμάτων...

Μεταξύ των αναρχικών υπάρχουν δύο τάσεις, με ή χωρίς επίθετα: οι υποστηρικτές κι οι αντίπαλοι της οργάνωσης. Αν δεν μπορούμε να κατορθώσουμε να συμφωνήσουμε, ας προσπαθήσουμε, τουλάχιστον, να καταλάβουμε ο ένας τον άλλο.

Και πρώτα απ' όλα ας είμαστε ξεκάθαροι στους διαχωρισμούς που κάνουμε, αφού το πρόβλημα είναι τριπλό: η οργάνωση γενικά, σαν αρχή και προϋπόθεση της κοινωνικής ζωής σήμερα και σε μια μελλοντική κοινωνία, η οργάνωση του αναρχικού κινήματος κι η οργάνωση των λαϊκών δυνάμεων κι ιδιαίτερα των εργαζόμενων μαζών, για ν' αντισταθούν στην κυβέρνηση και τον καπιταλισμό...

Το βασικό λάθος εκείνων που αντιτίθενται στην οργάνωση είναι το ότι πιστεύουν ότι η οργάνωση δεν είναι δυνατή δίχως εξουσία.

Τώρα, φαίνεται σε μας πως η οργάνωση, δηλαδή, η ένωση για ένα συγκεκριμένο σκοπό και με τη δομή και τα μέσα που απαιτούνται για την πραγμάτωσή του, αποτελεί μια απαραίτητη πτυχή της κοινωνικής ζωής. Ένας απομονωμένος άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει ούτε σαν ένα άγριο θηρίο, γιατί είναι ανίκανος ν' αποκτήσει την τροφή του, αν εξαιρέσουμε τις τροπικές περιοχές ή όταν ο πληθυσμός είναι εξαιρετικά διεσπαρμένος και επίσης είναι ανίκανος, δίχως εξαίρεση, ν' ανεβεί πολύ πάνω απ' το επίπεδο των ζώων. Όντας λοιπόν αναγκασμένος να ενωθεί με άλλους ανθρώπους ή πιο συγκεκριμένα, βρισκόμενος ενωμένος μαζί τους, σα συνέπεια της εξελικτικής καταγωγής των ειδών, θα πρέπει να υποταχθεί στη θέληση των άλλων (να σκλαβωθεί) ή να υποτάξει άλλους στη θέλησή του (να γίνει εξουσία) ή να ζήσει με άλλους σε αδελφική συμφωνία για χάρη του μεγαλύτερου καλού όλων (να είναι ισότιμος). Κανένας δεν μπορεί να ξεφύγει απ' αυτήν την αναγκαιότητα• κι οι πιο ακραίοι αντίπαλοι της οργάνωσης, όχι μόνο υπόκεινται στη γενική οργάνωση της κοινωνίας, μέσα στην οποία ζούνε, αλλά επίσης και στις εθελοντικές ενέργειες της ζωής τους και στην εξέγερσή τους ενάντια στην οργάνωση, ενώνονται μεταξύ τους, μοιράζουν τα καθήκοντά τους, οργανώνονται μαζί μ' εκείνους που συμφωνούν και χρησιμοποιούν τα μέσα που βάζει στη διάθεσή τους η κοινωνία.

Δεχόμενοι σα δυνατή την ύπαρξη μιας κοινότητας οργανωμένης δίχως εξουσία, δηλαδή, δίχως καταναγκασμό, – κι οι αναρχικοί πρέπει να παραδεχτούν αυτή τη δυνατότητα, διαφορετικά η αναρχία δε θα είχε κανένα νόημα – ας περάσουμε στη συζήτηση της οργάνωσης του αναρχικού κινήματος.

Και σ' αυτή την περίπτωση επίσης, η οργάνωση φαίνεται χρήσιμη και απαραίτητη. Αν κίνημα σημαίνει το σύνολο των ατόμων – άτομα μ' ένα κοινό στόχο, που ενεργούν για να τον υλοποιήσουν – είναι φυσικό ότι θα πρέπει να συμφωνούν μεταξύ τους, να ενώνουν τις δυνάμεις τους, να μοιράζονται τα καθήκοντα και να κάνουν όλα εκείνα τα βήματα που νομίζουν ότι θα οδηγήσουν στην υλοποίηση εκείνων των στόχων. Το να παραμένουμε απομονωμένοι, κάθε άτομο ενεργώντας ή επιδιώκοντας να ενεργήσει από μόνο του δίχως συντονισμό, δίχως προετοιμασία, δίχως να ενώνει τις μετρημένες προσπάθειές του με μια ισχυρή ομάδα, είναι σα να καταδικάζουμε τον εαυτό μας σε ανικανότητα, σπαταλώντας τις προσπάθειές μας σε μικρή, μη αποτελεσματική δράση και να χάσουμε σύντομα την πίστη μας στους σκοπούς μας και να εκφυλιστούμε ίσως σε πλήρη αδράνεια...

Ένας μαθηματικός, ένας χημικός, ένας ψυχολόγος ή ένας κοινωνιολόγος μπορεί να πούνε ότι δεν έχουν κανένα πρόγραμμα ή ότι ασχολούνται μόνο με την εδραίωση της αλήθειας. Επιδιώκουν τη γνώση, δεν επιδιώκουν να κάνουν κάτι. Αλλά η αναρχία κι ο σοσιαλισμός δεν είναι επιστήμες• είναι προτάσεις, σχέδια, που οι αναρχικοί κι οι σοσιαλιστές επιδιώκουν να πραγματοποιήσουν και που, επομένως, χρειάζεται να διατυπωθούν σαν καθορισμένα προγράμματα...

Είναι αλήθεια ότι (η οργάνωση δημιουργεί ηγέτες)• αν είναι αλήθεια πως οι αναρχικοί είναι ανίκανοι να συνενωθούν και να καταλήξουν σε συμφωνία, δίχως να υποταχθούν σε μια εξουσία, αυτό σημαίνει πως δεν είναι ακόμα πολύ καλοί αναρχικοί και ότι πριν απ' το να σκέπτονται για την εγκαθίδρυση της αναρχίας στον κόσμο, θα πρέπει να σκεφτούν ότι πρέπει να γίνουν ικανοί να ζήσουν αναρχικά. Η λύση δεν βρίσκεται στην κατάργηση της οργάνωσης αλλά στην αναπτυσσόμενη συνείδηση του κάθε μέλους σαν άτομο... Σε μικρές καθώς επίσης και σε μεγάλες κοινωνίες, πέρα απ' την ωμή βία, η καταγωγή κι η δικαιολόγηση της εξουσίας βρίσκεται στην κοινωνική αποδιοργάνωση.

Όταν μια κοινότητα έχει ανάγκες και τα μέλη της δεν ξέρουν πώς να οργανωθούν αυθόρμητα για να τις ικανοποιήσουν, εμφανίζεται κάποιος, μια εξουσία, που ικανοποιεί εκείνες τις ανάγκες εκμεταλλευόμενος τις υπηρεσίες όλων και κατευθύνοντάς τες σύμφωνα με τη θέληση του. Αν οι δρόμοι είναι ανασφαλείς κι οι άνθρωποι δεν ξέρουν τί μέτρα να πάρουν, εμφανίζεται μια αστυνομική δύναμη η οποία, σε αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες που προσφέρει, περιμένει να υποστηριχθεί και να πληρωθεί καθώς επίσης και επιβάλλεται, εδραιώνοντας την παρουσία της παντού• αν χρειάζεται κάποιο είδος και η κοινότητα δεν ξέρει πώς να τακτοποιήσει την παραγωγή του με παραγωγούς που βρίσκονται μακριά, σε αντάλλαγμα για αγαθά που παράγονται τοπικά, θα εμφανιστεί ο έμπορος, που θα κερδοσκοπήσει εκμεταλλευόμενος τις ανάγκες ενός τομέα να πουλήσει και του άλλου ν' αγοράσει κι επιβάλει τις δικές του τιμές τόσο στον παραγωγό όσο και στον καταναλωτή. Να τι συνέβηκε μεταξύ μας• όσο λιγότερο οργανωμένοι είμαστε, τόσο περισσότερο κινδυνεύουμε να μας επιβληθούν λίγα άτομα. Κι αυτό είναι κατανοητό...

Έτσι η οργάνωση, απέχοντας πολύ απ' το να δημιουργεί εξουσία, αποτελεί τη μόνη λύση στο πρόβλημα αυτής και το μόνο μέσο με το οποίο ο καθένας από μας θα συνηθίσει να παίρνει ένα ενεργητικό και συνειδητό μέρος στη συλλογική εργασία και θα πάψει να είναι παθητικό όργανο στα χέρια των ηγετών...

Αλλά μια οργάνωση, υποστηρίζεται, προϋποθέτει μια υποχρέωση συντονισμού των ενεργειών του καθενός με τις αντίστοιχες των άλλων, επομένως παραβιάζει την ελευθερία και αναστέλλει την πρωτοβουλία. Όπως το βλέπουμε εμείς, εκείνο που πραγματικά αφαιρεί την ελευθερία και κάνει

αδύνατη την πρωτοβουλία, είναι η απομόνωση που μας κάνει ανίσχυρους. Η ελευθερία δεν είναι ένα αφηρημένο δικαίωμα, αλλά η δυνατότητα για δράση• αυτό ισχύει τόσο για μας όσο και για την κοινωνία σα σύνολο. Και με τη συνεργασία με τους συνανθρώπους του είναι που βρίσκει τα μέσα ο άνθρωπος για να εκφράσει τη ενεργητικότητα και τη δύναμη της πρωτοβουλίας του.

Μια αναρχική οργάνωση, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, (να επιτρέπει) απόλυτη αυτονομία κι ανεξαρτησία κι επομένως πλήρη υπευθυνότητα, στα άτομα και στις ομάδες• ελεύθερη συμφωνία ανάμεσα σ' εκείνους που το θεωρούν χρήσιμο να συνενωθούν για κοινούς σκοπούς• ένα ηθικό καθήκον για να εκπληρώσει κανείς τις υποσχέσεις του και να μην κάνει καμιά πράξη, που είναι αντίθετη με το πρόγραμμα που έχει αποδεχτεί. Πάνω σε τέτοιες βάσεις εγκαινιάζει κανείς τότε πρακτικές φόρμες και τα κατάλληλα όργανα για να δοθεί πραγματική ζωή στην οργάνωση. Έτσι δημιουργούνται οι ομάδες, οι ομοσπονδίες των ομοσπονδιών, οι συγκεντρώσεις, τα συνέδρια, οι επιτροπές και πάει λέγοντας. Αλλά αυτό μπορεί επίσης να γίνει ελεύθερα, μ' ένα τέτοιο τρόπο που να μην περιορίζει τη σκέψη και την πρωτοβουλία των μελών σαν άτομα, αλλά μόνο να δίνει μεγαλύτερη προοπτική στις προσπάθειες, που απομονωμένα θα ήταν αδύνατες ή ατελέσφορες. Έτσι για έναν αναρχικό, τα οργανωτικά συνέδρια, παρόλα τα μειονεκτήματα απ' τα οποία πάσχουν σαν αντιπροσωπευτικά σώματα... είναι ελεύθερα απ' τον εξουσιασισμό οποιουδήποτε σχήματος ή μορφής, επειδή δε νομοθετούν και δεν επιβάλλουν τις σκέψεις τους πάνω σε άλλους. Χρησιμεύουν για να διατηρούν και να ενισχύουν τις προσωπικές επαφές ανάμεσα στους πιο ενεργητικούς συντρόφους, να συνοψίζουν και να ενθαρρύνουν προγραμματικές μελέτες πάνω στους τρόπους και τα μέσα δράσης, να εξοικειώνουν όλους με την κατάσταση που επικρατεί στις περιφέρειες και το είδος της δράσης που πιο επιτακτικά χρειάζεται, να συνοψίζουν κατά καιρούς τα διάφορα ρεύματα των αναρχικών γνώμων και να ετοιμάζουν με βάση αυτά κάποιο είδος στατιστικής. Κι οι αποφάσεις τους δεν είναι δεσμευτικές, αλλά απλές υποδείξεις, συμβουλές και προτάσεις που υποβάλλονται σ' όλους τους ενδιαφερόμενους και δεν γίνονται δεσμευτικές κι εφαρμόσιμες παρά μόνο για κείνους που τις αποδέχονται και για όσο τις αποδέχονται. Τα διοικητικά όργανα που εκλέγουν – Επιτροπές Αλληλογραφίας κλπ. – δεν έχουν διευθυντικές εξουσίες, δεν παίρνουν πρωτοβουλίες παρά μόνο για κείνους που τους το ζητάνε και τους εγκρίνουν και δεν έχουν καμία εξουσία για να επιβάλλουν τις απόψεις τους, που οπωσδήποτε μπορούν να υιοθετούν και να προπαγανδίζουν σαν ομάδες συντρόφων, αλλά δεν μπορούν να τις παρουσιάζουν σαν επίσημες απόψεις της οργάνωσης. Δημοσιεύουν τις αποφάσεις των συνεδρίων και τις γνώμες και προτάσεις, που ανακοινώθηκαν σ' αυτές από ομάδες κι άτομα που ενεργούν για λογαριασμό εκείνων που θέλουν να τους χρησιμοποιήσουν, για να διευκολύνουν τις σχέσεις ανάμεσα σε ομάδες και τη συνεργασία ανάμεσα σ' εκείνους που συμφωνούν πάνω σε διάφορες πρωτοβουλίες• κάθε επιτροπή είναι ελεύθερη να επικοινωνεί άμεσα με όποιον θέλει ή να κάνει χρήση άλλων επιτροπών που διορίστηκαν από συγκεκριμένες ομάδες.

Σε μια αναρχική οργάνωση, τα μέλη μπορούν, σαν άτομα, να εκφράσουν οποιαδήποτε γνώμη και να χρησιμοποιήσουν κάθε τακτική που δεν έρχεται σε αντίφαση με τις παραδεγμένες αρχές και δεν επεμβαίνει στις δραστηριότητες των άλλων. Σε κάθε περίπτωση, μια συγκεκριμένη οργάνωση διαρκεί όσο οι λόγοι που συνηγορούν υπέρ της ένωσης είναι ανώτεροι από εκείνους που συνηγορούν υπέρ της ρήξης• διαφορετικά διαλύεται και παραχωρεί τη θέση της σε άλλες, πιο ομοιογενείς ομάδες.

Οπωσδήποτε, η ζωή κι η διάρκεια μιας οργάνωσης αποτελεί μια προϋπόθεση επιτυχίας στο μακρόχρονο αγώνα που έχουμε μπροστά μας κι εκτός απ' αυτό, είναι φυσικό το ότι κάθε θεσμός πρέπει να αποβλέπει, από ένστικτο, στη μόνιμη διάρκεια. Αλλά η διάρκεια μιας αντιεξουσιαστικής οργάνωσης πρέπει να είναι αποτέλεσμα της πνευματικής συγγένειας των μελών της και της προσαρμοστικότητας, στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες. Όταν δεν μπορεί πια να εξυπηρετήσει έναν ωφέλιμο σκοπό, είναι καλύτερο να εξαφανιστεί.

Οπωσδήποτε, θα είμαστε ευτυχημένοι αν θα μπορούσαμε να τα καταφέρουμε μαζί και να ενώσουμε όλες τις δυνάμεις του αναρχισμού σ' ένα κίνημα• αλλά δεν πιστεύουμε στη συνοχή οργανώσεων, που οικοδομούνται πάνω σε παραχωρήσεις και υποθέσεις στις οποίες δεν υπάρχει καμιά πραγματική συμφωνία και συμπάθεια ανάμεσα στα μέλη.

Καλύτερα χωρισμένοι παρά κακά ενωμένοι. Αλλά θα θέλαμε κάθε άτομο να ενωθεί με τους φίλους του και να μην υπάρχουν απομονωμένες ή χαμένες δυνάμεις.

Απομένει να μιλήσουμε για την οργάνωση των εργαζόμενων μαζών για αντίσταση ενάντια στην κυβέρνηση όσο και στους εργοδότες.

...Οι εργάτες δε θα μπορέσουν ποτέ να χειραφετηθούν όσο δε βρίσκουν στην ένωση το ηθικό, οικονομικό και φυσικό σθένος που χρειάζεται για να νικήσουν την οργανωμένη δύναμη των καταπιεστών.

Υπήρξαν αναρχικοί κι εξακολουθούν να υπάρχουν μερικοί, που ενώ αναγνωρίζουν την ανάγκη να οργανωθούμε σήμερα για προπαγάνδα και δράση, είναι εχθρικοί απέναντι σε κάθε οργάνωση που δεν έχει σα στόχο τον αναρχισμό ή που δεν ακολουθεί αναρχικές μεθόδους πάλης... Φαινόταν σ' αυτούς τους συντρόφους ότι όλες οι οργανωμένες δυνάμεις που απέβλεπαν σ' ένα στόχο μικρότερο απ' τη ριζοσπαστική επανάσταση, ήταν δυνάμεις τις οποίες είχε στερηθεί η επανάσταση. Μάς φαίνεται αντίθετα κι η εμπειρία έχει βέβαια επιβεβαιώσει ήδη την άποψή μας, ότι η μη προσέγγισή τους θα καταδίκαζε το αναρχικό κίνημα σε μια κατάσταση μόνιμης στείρωσης. Για να κάνουμε προπαγάνδα πρέπει να είμαστε μέσα στο λαό και μέσα στις εργατικές ενώσεις είναι που βρίσκουν οι εργάτες τους συντρόφους τους κι ιδιαίτερα εκείνους που είναι πιο διατεθειμένοι να καταλάβουν και να δεχτούν τις ιδέες μας. Αλλά ακόμα κι αν ήταν δυνατό να κάνουμε την ίδια προπαγάνδα που θέλαμε έξω απ' τις ενώσεις, αυτή δε θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο πάνω στις εργαζόμενες μάζες. Πέρα από ένα μικρό αριθμό ατόμων, πιο μορφωμένων κι ικανών γι' αφηρημένη σκέψη και θεωρητικούς ενθουσιασμούς, ο εργάτης δεν μπορεί να φτάσει στον αναρχισμό μ' ένα πήδημα. Για να γίνει ένας πεπεισμένος αναρχικός κι όχι μόνο στ' όνομα, πρέπει ν' αρχίσει να αισθάνεται την αλληλεγγύη που τον ενώνει με τους συντρόφους του και να μάθει να συνεργάζεται με τους άλλους για την άμυνα των κοινών συμφερόντων κι ότι, παλεύοντας ενάντια στα αφεντικά κι ενάντια στην κυβέρνηση που τα υποστηρίζει, θα πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι οι κυβερνήσεις και τα' αφεντικά είναι άχρηστα παράσιτα κι ότι οι εργάτες θα μπορούσαν να διευθύνουν την εθνική οικονομία με τις δικές τους προσπάθειες. Κι όταν ο εργάτης έχει καταλάβει αυτό, τότε είναι αναρχικός, ακόμα κι όταν δεν αποκαλεί τον εαυτό του έτσι.

Επιπλέον, η ενθάρρυνση λαϊκών οργανώσεων κάθε είδους, είναι η λογική συνέπεια των βασικών μας ιδεών και πρέπει ν' αποτελεί επομένως αναπόσπαστο μέρος του προγράμματός μας.

Ένα εξουσιαστικό κόμμα, που αποβλέπει στην κατάληψη της εξουσίας για να επιβάλλει τις ιδέες του, έχει συμφέρον απ' το να παραμείνουν οι άνθρωποι μια άμορφη μάζα, ανίκανοι να δράσουν για τον εαυτό τους κι επομένως εξουσιαζόμενοι πάντα εύκολα. Και συνάγεται, λογικά, ότι δεν μπορεί να επιθυμεί περισσότερα από μια οργάνωση, του είδους που χρειάζεται για να φθάσει στην εξουσία. Εκλογικές οργανώσεις, αν ελπίζει να την κατακτήσει με νόμιμα μέσα, στρατιωτική οργάνωση, αν βασίζεται στη βίαιη δράση.

Αλλά εμείς οι αναρχικοί δε θέλουμε να χειραφετήσουμε τους ανθρώπους• θέλουμε τους ανθρώπους να χειραφετηθούν οι ίδιοι. Δεν πιστεύουμε στο καλό που έρχεται από πάνω με τη βία•

θέλουμε το νέο τρόπο ζωής να ξεπροβάλλει μέσα απ' το σώμα του λαού, ν' αντιστοιχεί στην κατάσταση ανάπτυξής του και να προωθείται στο μέτρο που προωθείται κι ο λαός. Επομένως, μάς ενδιαφέρει όλα τα συμφέροντα κι οι γνώμες να μπορέσουν να βρουν την έκφρασή τους σε μια συνειδητή οργάνωση και να μπορέσουν να επηρεάσουν την κοινοτική ζωή ανάλογα με τη σημασία τους.

Έχουμε αναλάβει το καθήκον ν' αγωνιστούμε ενάντια στην τωρινή κοινωνική οργάνωση και να ξεπεράσουμε τα εμπόδια που αναστέλουν τον ερχομό μιας νέας κοινωνίας, στην οποία η ελευθερία κι η ευημερία θα εξασφαλίζονται στον καθένα. Για να πετύχουμε αυτό τον στόχο οργανωνόμαστε [2] κι επιδιώκουμε να γίνουμε όσο το δυνατό πιο πολλοί και πιο ισχυροί. Αλλά αν οργανώνονταν μόνο το συλλογικό μας [3]• αν οι εργάτες έμελλε να παραμείνουν απομονωμένοι, όπως τόσες πολλές μονάδες, που δεν ενδιαφέρονται η μια για την άλλη και που η μόνη τους σύνδεση είναι η κοινή τους αλυσίδα• αν εμείς, πέρα απ' το να οργανωθούμε σαν αναρχικοί σε μια ομοσπονδία [4], δεν οργανωθούμε σαν εργάτες μαζί με άλλους εργάτες, δε θα πετύχουμε απολύτως τίποτα, ή το πολύ, να μπορέσουμε να επιβληθούμε... και τότε αυτό δε θα ήταν ο θρίαμβος της αναρχίας, αλλά ο δικός μας θρίαμβος. Θα μπορούσαμε τότε να συνεχίσουμε να αποκαλούμε τους εαυτούς μας αναρχικούς, αλλά στην πραγματικότητα θα είμαστε απλώς εξουσιαστές και μάλιστα τόσο αδύναμοι όσο είναι όλοι οι εξουσιαστές, στο μέτρο που αφορά το γενικό καλό.

Σημειώσεις

[1] Η παρούσα μετάφραση του δοκιμίου έχει γίνει από το Νίκο Β. Αλεξίου και κυκλοφόρησε στα ελληνικά από τις εκδόσεις “Ελεύθερος Τύπος” (1977, έκδοση 4η) με τον τίτλο “Οργάνωση” και εμπεριέχεται στην έκδοση με γενικότερο τίτλο “Χωρίς Εξουσία”. Εδώ χρησιμοποιήθηκε ο τίτλος της αγγλικής μετάφρασης που είναι “Αναρχισμός και Οργάνωση”. Η μετατροπή από το πολυτονικό στο μονοτονικό σύστημα έγινε από εμένα, διορθώθηκαν ελάχιστα τυπογραφικά λάθη, ενώ έγιναν και 3 παρεμβάσεις στην πρωτότυπη ελληνική μετάφραση, στα σημεία που αναφέρονται στις υποσημειώσεις 2, 3 και 4, με βάση την αγγλική μετάφραση η οποία κατά την άποψή μου αποδίδει καλύτερα τα συγκεκριμένα σημεία.

[2] Στην πρωτότυπη ελληνική μετάφραση το κείμενο είναι: “Για να πετύχουμε αυτό τον στόχο οργανωνόμαστε σ' ένα κόμμα κι επιδιώκουμε να γίνουμε όσο το δυνατό πιο πολλοί και πιο ισχυροί.”. Στην αγγλική μετάφραση δεν υπάρχει η λέξη “κόμμα”. Στην ελληνική μετάφραση υπάρχει 3 φορές και νομίζω ότι αδικεί και τον Μαλατέστα και το κείμενο. Η φράση αυτή λοιπόν, στα αγγλικά είναι: “To achieve this objective we organize ourselves and seek to become as numerous and as strong as possible”.

[3] Στην πρωτότυπη ελληνική μετάφραση το κείμενο είναι: “Αλλά αν οργανωνόταν μόνο το κόμμα μας •”. Στην αγγλική είναι: “But if it were only our anarchist groupings that were organized;”, το οποίο μετέφρασα, αυθαίρετα, “συλλογικότητες” αλλά θα μπορούσε να μπει, πολύ απλά, η λέξη “ομάδες”.

[4] Στην πρωτότυπη ελληνική μετάφραση το κείμενο είναι: “αν εμείς, πέρα απ' το να οργανωθούμε σαν αναρχικοί σ' ένα κόμμα, δεν οργανωθούμε σαν εργάτες μαζί με άλλους εργάτες,....”. Στην αγγλική είναι: “if we ourselves besides being organized as anarchists in a federation, were not as workers organized with other workers,...” ID

Το κείμενο στα [αγγλικά](#)